

घरपझोड गाउँपालिका

स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत: २०७७।०४।०६ गते

घरपझोड गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

जोमसोम, मुस्ताङ

स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७

प्रस्तावना:

घरपझोड गाउँपालिका भित्रका आपत्कालिन, जोखिम एवं लैङ्गिक हिंसामा परेका व्यक्तिहरूको तत्काल संरक्षण, उद्धार, राहत र पारिवारिक पुर्नस्थापना गर्न, उनीहरूको हकहितको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नका लागि स्थानीय स्तरमा आर्थिक स्रोत सङ्कलन गरी परिचालन गर्न वाञ्छनिय भएकोले, घरपझोड गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन २०७७ दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी घरपझोड गाउँ कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाएकोछ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:- (क) यो कार्यविधिको नाम “स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७७” रहेको छ ।

ख) यो कार्यविधि गाउँ कार्यपालिकाको बैठकले स्वीकृत गरेको मिति देखि लागू हुनेछ ।

२. विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:- (१) “कोष” भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ४ मा उल्लेख गरे बमोजिम स्थापना गरिएको स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषलाई सम्झनु पर्दछ ।

(२) “गाउँपालिका” भन्नाले घरपझोड गाउँपालिका, मुस्ताङलाई सम्झनुपर्दछ ।

(३) “पीडित” भन्नाले कार्यविधिको दफा ४ मा उल्लेखित लैङ्गिक हिंसा पीडितहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।

(४) “समिति” भन्नाले कार्यविधिको दफा ६ उल्लेख गरे बमोजिम गठन भएको स्थानीय उद्धार तथा राहत समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(५) “कार्यविधि” भन्नाले स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७७ लाई सम्झनु पर्दछ ।

(६) “अध्यक्ष” भन्नाले गाउँपालिकाका अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

(७) “कार्यालय” भन्नाले घरपझोड गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(८) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।

(९) “लेखा प्रमुख” भन्नाले कार्यालयको लेखा प्रमुख सम्झनु पर्दछ ।

३. कोषको रकम खर्च गर्न सकिने: (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि पीडितलाई उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछ ।

(क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्न,

(ख) पीडितलाई औषधी उपचार गर्न,

(ग) पीडितलाई तत्काल उपचार गराउँदा लागेको खर्च पीडकले तत्काल व्यहोर्न नसक्ने भई अदालतको आदेश बमोजिम त्यस्तो पीडितको स्वास्थ्य उपचार गर्न ।

(घ) पीडितलाई कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार तथा मनोविमर्स लगायतका सेवा प्रदान गर्न,

(ङ) सीपमूलक तालिम प्राप्त पीडितलाई स्वरोजगारका लागि व्यवसाय स्थापना गर्नको लागि अनुदानको रूपमा प्रदान गर्न ।

(च) हिंसा पीडित र प्रभावित महिलाको लागि पुनर्स्थापना केन्द्र सन्चालन गर्न,

(छ) पीडितलाई पुनर्स्थापना गराउन ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि समितिले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित महिला, बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागू पदार्थको दुर्व्यसनमा फसेका वा सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद २

कोषको स्थापना र व्यवस्था

४. कोषको स्थापना: (१) गाउँपालिकाले तपसिल बमोजिमको लैङ्गिक हिंसामा परेका पीडितहरूलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग गर्न स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरिनेछ ।

(क) कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार

(ख) सामाजिक कुरीतिजन्य दुर्व्यवहार

(ग) लैङ्गिकतामा आधारित हुने हिंसाहरू

(२) स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषमा देहाय बमोजिमको रकम जम्मा हुनेछ ।

(क) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट कोषलाई प्राप्त हुने रकम,

(ख) घरपझोड गाउँपालिकाले यस कोषमा जम्मा गर्न पठाएको रकम,

(ग) विभिन्न संघ-संस्था वा व्यक्तिबाट कोषलाई सहयोग स्वरूप प्राप्त हुने रकम,

(घ) कोषलाई अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम आदि ।

५. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने: कोषको रकम दफा ८ मा लेखिए बाहेकको अन्य कार्यमा उपयोग गर्न सकिने छैन ।

परिच्छेद ३

कोषको परिचालन र व्यवस्थापन

६. स्थानीय उद्धार तथा राहत समिति: कोषको व्यवस्थापन, सञ्चालन एवं स्रोतको खोजी गर्न देहाय बमोजिमको स्थानीय उद्धार तथा राहत समिति रहनेछ ।

देहाय:

(१) गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष

– संयोजक

(२) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

– सदस्य

(३) अध्यक्षले तोकेको कार्यपालिकाको सामाजिक विकास समिति अध्यक्ष वा प्रतिनिधि १ जना – सदस्य

(४) संयोजकले तोकेको गाउँ कार्यपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट १ जना – सदस्य

(५) स्थानीय प्रहरी प्रमुख वा निजको प्रतिनिधि १ जना – सदस्य

(६) महिला अधिकारको क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था मध्येबाट गैर सरकारी संस्था महासंघ जिल्ला शाखा, मुस्ताङले तोकेको १ जना – सदस्य

(७) कार्यालयको महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख

– सदस्य सचिव

७. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

(ख) राहत तथा आर्थिक सहयोगको सदुपयोग भए वा नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने वा गराउने,

(घ) गाउँपालिकास्तरमा लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संघ, संस्था तथा निकायहरू बीच समन्वय गर्ने,

(ग) लैङ्गिक हिंसा हुन नदिनको लागि स्थानीयस्तरमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

८. राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने रकमको हद र आधार: (१) कार्यविधि बमोजिम पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदा देहायको आधारमा देहायको रकममा नबढ्ने गरी उपलब्ध गराईनेछ:-

(क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्नु पर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्नुपर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत प्रतिदिन पाँच सय रुपैयाँ र बास बस्नु पर्ने भए सो वापत छुट्टै प्रतिदिन सात सय पचास रुपैयाँको दरले बढीमा पाँच हजार रुपैयाँ,

(ख) पीडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधी उपचार गर्नुपर्ने भएमा अस्पताल आँउदा जाँदा सवारी साधन प्रयोग गर्नुपर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत प्रति दिन पाँच सय रुपैयाँ, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई वाहिर बस्नु परेमा बढीमा पाँच दिनको बास खर्च वापत प्रतिदिन सात सय रुपैयाँ र उपचार खर्च समेत गरी बढीमा पाँच हजार रुपैया,

(ग) कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि पाँच हजार रुपैयाँमा नबढ्ने गरी लागेको यथार्थ खर्च,

(घ) कुनै व्यवसाय गर्नको लागि बीउपूँजीको रूपमा वस्तुगत तथा नगद अनुदान समेत गरी बढीमा बीस हजार रुपैया,

(ङ) पुर्नस्थापनाको लागि बढीमा पाँच हजार रुपैयाँ,

(च) समितिले तोके बमोजिमको अन्य कामको लागि कामको प्रकृति हेरी बढीमा दश हजार रुपैयाँ ।

(छ) पीडितसँग कुनै बालबच्चा भए बालबच्चाका लागि पीडित सरहको खाना खर्च ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको रकम अपर्याप्त भएको मनासिव आधार र प्रमाण सहित कुनै पीडितले कार्यालयमा निवेदन दिएमा र सो व्यहोरा मनासिव देखिएमा समितिले त्यस्तो पीडितलाई पाँच हजार रुपैयाँमा नबढ्ने गरी मनासिव रकम थप गरी दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि नेपाल वाहिर रहे बसेको पीडितलाई समितिले तोके बमोजिमको राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

९. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनु पर्ने: (१) यस कार्यविधि बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पीडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव कारण खुलाई अनुसूची १ बमोजिम कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन जाँचबुझ गर्दा पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग गर्नुपर्ने देखिएमा सञ्चालक समितिले दफा ८ को अधीनमा रही पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

१०. तत्काल रकम उपलब्ध गराउन सक्ने: (१) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि पीडितलाई तत्काल उद्धार, औषधि उपचार, पुर्नस्थापना वा राहत तथा आर्थिक सहयोग प्रदान नगरेमा गम्भिर तथा मानवीय क्षति हुने देखिएमा र समितिको तत्काल बैठक बस्ने अवस्था नरहेमा समितिको संयोजकले आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा मनासिव रकम कोषबाट पीडितलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अवस्थामा समितिको संयोजकबाट पीडितलाई रकम उपलब्ध गराईएकोमा त्यसरी रकम उपलब्ध गराईए पछि बस्ने समितिको बैठकबाट सो विषयको अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

११ .थप रकम निकास माग गर्न सक्ने: कोषमा भएको रकम अपर्याप्त भएमा समितिले सोको कारण खुलाई गाउँ कार्यपालिकासँग थप रकम माग गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद ४

खाता सञ्चालन

१२ .छुट्टै खाता खोल्नु पर्ने: (१) कोषमा प्राप्त भएको रकम कुनै बाणिज्य बैंकमा छुट्टै खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको खाताको सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

(३) यस कोषको रकम फ्रिज नहुने खातामा राखिनेछ ।

परिच्छेद ५

कोषको लेखा र लेखा परिक्षण:

१३. कोषको लेखा र लेखा परिक्षण: कोषको लेखापरिक्षण प्रचलित कानून बमोजिम कार्यालयले गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद ६

विविध

१४. व्याख्या गर्ने अधिकार: यो कार्यविधिमा उल्लेखित दफाहरूको कार्यान्वयनमा कुनै द्विविधा परेमा त्यसको व्याख्या गर्ने अधिकार कार्यालयलाई रहनेछ ।

१५. बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार: यो कार्यविधि कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा कुनै बाधा अड्काउ परेमा सो फुकाउने अन्तिम अधिकार गाउँपालिकामा सुरक्षित रहनेछ ।

अनुसूची १
कार्यविधिको दफा ९ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित

बिषय: सहयोग उपलब्ध गराई पाउँ ।

श्री अध्यक्षज्यू,

स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समिति,
घरपझोड गाउँपालिका,
जोमसोम, मुस्ताङ ।

म घरपझोड गाउँपालिका वडा नं. .. मा बस्ने वर्ष को मिति
.....मा लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित भएको छु । मेरो आर्थिक अवस्था ज्यादै कमजोर रहेको छ ।
म उपर लैङ्गिक हिंसा (.....) भएकोले मेरो मानसिक/शारिरिक/सामाजिक अवस्था
कमजोर भई अशक्त अवस्थामा रहेको हुनाले मलाई औषधी उपचार/कानूनी सहायता एवं परामर्श/
उद्धार/मनोवोमर्श/स्वरोजगार/पुनर्स्थापना/अन्य कामको लागि सहयोगको आवश्यकता
परेको हुँदा स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषबाट नियमानुसार सहयोग रकम उपलब्ध गराई दिनु हुन यो
निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदकको:

नाम, थर:

ठेगाना:

दस्तखत:

मिति: